

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:1130

av Anders Hansson (M)

Brottsbestämmelse om uppsåtligt försvårande av utredning

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett nytt lagbrott, uppsåtligt försvårande av utredning, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Idag är det möjligt att fullt avsiktligt förhindra eller fördröja utredningen av ett brott utan att straffas för det. Det enda man behöver göra är att ljuga för förundersökningsledaren, som då tvingas använda en massa tid åt att försöka reda ut vad som är lögn och vad som är sanning. Tidsaspekten i en förundersökning är av synnerlig vikt. Man får endast vara gripen i ett bestämt antal timmar och därefter måste åklagaren ta ett beslut om personen skall häktas eller inte. Beslut om häktning sker vid en häktningsförhandling i tingsrätten. I normalfallet tidsbegränsas häktning i syfte att inte låta den misstänkte sitta mer tid än nödvändigt i häktet. Om förundersökningsledarna inte kan påvisa att det finns fog för vidare häktning så skall den misstänkte sättas på fri fot.

Lögner kan allvarligt försvåra en utredning. Som utredare kan man råka ut för att den man ska förhöra försöker undanhålla grundläggande fakta som t.ex. sin identitet, släktskap eller vänskap med medmisstänkta eller var personen befunnit sig vid olika tidpunkter. Sådant går naturligtvis att kontrollera, men det tar orimligt mycket tid och kraft. Förseningen kan dessutom innebära att man kan bli tvungen att släppa en skyldig person som sitter anhållen eller häktad p.g.a. att inga nya omständigheter kunnat frambringas som ger fog för fortsatt häktning. Det extra kontrollarbetet innebär ett enormt slöseri med redan ansträngda resurser som skulle kunna användas på ett mycket effektivare sätt.

Att ljuga är inte en rättighet. Om en person i andra fall ljuger för myndigheter eller inför domstol döms han eller hon till ansvar och detta borde självfallet även gälla i förundersökningar om brott. Därför borde det utredas om det kan göras möjligt att införa en ny brottsrubricering: uppsåtligt försvårande av utredning.

Oskyldighetspresumptionen som stipuleras i artikel 6.2 i Europakonventionen, d.v.s. rätten för en misstänkt eller tilltalad att inte tvingas medverka i brottsutredningen, torde inte naggas i kanten med införandet av nytt lagbrott med ovannämnda rubricering.

Rätten att inte uttala sig är helt OK, men att avsiktligt uppge felaktiga och vilseledande uppgifter torde innebära straffansvar.

Genom att kriminalisera uppsåtliga lögner under förundersökningen ges den misstänkte incitament att tala sanning, något som tyvärr helt saknas idag till stor kostnad och men för rättsväsendet.

Anders Hansson (M)